הבדים לא יסרו ממנו', ומה שאין כן בשאר כלים.

וזאת, כי בכל שאר כלי המשכון, הרי היו תמיד במקום המקדש על מכונם ותיקונם, והיו מניחים אותם הכהנים במקומם הראוי והנכון להם בתוך המשכן והמקדש. אמנם שונה הדבר בהארון שבעת שהניח המלך יאשיהו את הארון במקום הגניזה, הרי לא הניחו שם באופן שזה מונח על מכונו ותיקונו וכהלכתו, אלא שמו שם בהנחה ארעית וכדרך אגב, ולא באופן של הנחה על מכונו, כי הרי שם לא היה מקומו הנכון כלל, אלא הכרח המציאות הכריע שצריכים עתה להניחו שם מפני הרשעים שלא יבזזוהו, אך אין זה הנחה על מקומו והיכנו.

ולכך, **קורא הדורות מראש, שידע כי עתיד המקדש להיחרב ויאשיהו המלך יבוא ויניח את הארון במקום הגניזה, הכין מיד ולדורות את בדי הארון והוסיף ציווי שזה יהיה שם באופן תמידי**, לכוונה מיוחדת על הזמן ההיא שהארון יהיה גנוז, שיהיה מוכן אז בדי הארון בתוך הארון להורות **כי ההנחה ההיא שם בגניזה הרי זה רק בדרך ארעי**, וממש עוד מעט לכשיבוא שילה במהרה בימינו יוציאו את הארון ממקום הגניזה על ידי בדי ארון אלו.

ודבר זה יהיה לנוחם לבני ישראל לזמן הקשה ההיא שרואים ועיניהם כלות האיך שמניחים את הארון במקום הגניזה כי עתיד לבוא חרבן על המקדש, אך בזה ימצאו נוחם כשיראו את בדי הארון בתוך הארון, וידעו ויבינו הרמז והמסר שיש בזה כי קרב ובא היום שישתמשו עם בדי הארון להוציא את הארון ממקום הגניזה כשיבוא משיח צדקינו ויבנה את המקדש השלישי במהרה בימינו.

מה ראה יאשיהו המלך צורך לגנוז את הארון ולא הספיק לו בגניזת הלוחות לבדן

אמנם אכתי תיקשי, כי בפשטות חששו של יאשיהו המלך היה, כי שמא יקחו הרשעים את לוחות העדות אשר היו בתוך הארון, ולא חשש כל כך מעצם שביית הארון אלא מן הלוחות לבד, **ואם כן מה טעם גנז את כל הארון, והיה לו לגנוז את הלוחות לבד.**

ובפרט, כי יאשיהו המלך גנז את הארון עוד בזמן שבית המקדש היה קיים, והרי משמע מפסוקי התורה הכא כי לשלימות המשכן והמקדש נצרך שכל כלי המקדש יהיו בתוכו, ובלעדי זאת חסר בקדושת המקדש.

ואכן במשך חכמה דוחק לתרץ האיך הרשה לעצמו יאשיהו המלך להוציא את הארון מבית המקדש, כי שאני הארון כי אף על פי שלא היה במקדש בעת ההיא, עדיין היה שלם קדושתו, ומה שאין כן בשאר כלי המשכן. אמנם עדיין תיקשי מה ראה יאשיהו המלך צורך לגנוז את הארון ולוחות העדות, ולא גנז את הלוחות לבד.

דברי המשך חכמה בסיבה שלא בנו ישראל הארון בבית המקדש השני

אלא **דבמשך חכמה** (כאן) הקשה, מה טעם שבבית המקדש השני לאחר שחזרו מהגלות לא עשו את הארון כמו שעשו את שאר הכלים, ומבאר כי הלוחות נגנזו יחד עם הארון ע"י יאשיהו המלך, וכיון שלא היה להם הלוחות, לא יתכן לבנות הארון בלעדי הלוחות.

ומוכיח זאת מכפילות הכתוב הכא **'ואל הארון תתן את העדת אשר אתן אליך'**, ואיתא במנחות (יט:) 'כל מקום ששינה הכתוב לעכב', וכפילות הלשון בא לומר, כי בדווקא הקפיד הכתוב שיניח את העדות בתוך הארון, כי זה מעכב לגבי הארון, ובלי הלוחות העדות אין הארון שמה הארון.

יאשיהו המלך לא ראה צורך להשאיר את הארון במקדש בלי הלוחות

ואמינא, כי לכך יאשיהו המלך לא גנז את הלוחות לבדו בלי הארון, כי לא מצא טעם להשאיר את הארון לבד בתוך בית המקדש בלי הלוחות, כי הארון בלי הלוחות לאו ארון היא, ודקדק זאת מכפילות הלשון כאן וכדברי המשך חכמה לגבי הסיבה שלא בנו ישראל את הארון בבית המקדש השני. וממילא מבואר שאה"נ גם בלי כפילות הלשון היה ברור רק מסדר הציווים שמקודם יש להשים את הלוחות בתוך הארון ורק אח"כ יתנו על הארון את הכפורת, אבל נצרכה כפילות הלשון ללמדינו ששימת הלוחות בתוך הארון הוא עיכוב לגבי הארון, ואין הארון שלם בלי הלוחות כמו שנאמר לעיל ש'כל מקום ששינה הכתוב לעכב'.

ובטעם הדבר יש לומר, כי הלוחות הרי היו מרמזים על התורה וכמו שביארנו למעלה, ורצה הכתוב לומר, כי כל הקדושה הנוראה והעצומה שהייתה בארון, וכדברי הרמב"ן שהסיבה שפתח הכתוב פרשתן בארון תחילה ורק אחר כך בשאר הכלים, להורות ולומר כי הוא החשוב מכולן, וכן כמו שחזינן רבות בדברי חז"ל בקדושתם של נושאי הארון וכו', וכל זאת הייתה כי היא נשאה והחזיקה בתוכה את התורה בלוחות העדות, וכח התורה הקדושה הרי זה נתן לה את קדושתה העצומה.

בציווי הכתוב שבדי הארון יהיו בתוך הארון תמיד נתכוון לזה

ואולי ניתן להוסיף, כי כשציווה השי"ת לשים את בדי הארון בתוך הארון לצמיתות, נתכוון על עניין נורא הוד זה.

כי הרי אמרנו למעלה כי כשצווה השי"ת שבדי הארון יהיו תמיד בתוך הארון, נתכוון על אותו הזמן שיאשיהו המלך יגנוז את הארון, ושיהיה מוכן בדי הארון להוציאו משם בביאת המשיח. והלוא כשיתבונן האדם ויתמה למה גנוז כל הארון ולא רק הלוחות לבדן, הרי ישכיל ויבין כי בלעדי הלוחות לא יהיה קדושת הארון קיימת ולכך הוצרכו לגנוז את כל הארון.

ויוצא כי התכוון הכתוב לומר שיהיו בדי הארון לזמן ההיא שיגנזו הארון דייקא ולא רק הלוחות, ורצה לרמז הכתוב על זה הדבר שבלעדי הלוחות אין קדושת הארון קיימת ולכך חייבים לגנוז גם את הארון.

****

ביאור נוסף בטעם שכפל הכתוב הציווי לשים את הלוחות בארון

עוד נראה לתרץ הקושיא בכפילות הציווי לשים את הלוחות העדות בתוך הארון.

דאיתא במדרש (תנחומא כי תשא ל) על הפסוק (לעיל לב יט) וירא את העגל כו', **מה ראה** (משה רבינו), **אותיות פורחות באויר, ונשארו כבדים אז וישלך מידיו** ע"כ. שכשראה משה רבינו את אותיות שני הלוחות פורחות באוויר, ולא עוד אלא שהרגיש בכובד משקלן של האבנים מה שלא הרגיש מתחילה, הבין כי נשארו עתה בידו שני אבנים לבדן בלי קדושת לוחות הברית, לכך עמד ושברן (וכך איתא במר"ר מו, א).

הקב"ה כתב הלוחות השניות עם אותיות הלוחות הראשונות

אבל בצל"ח (פסחים פז:) כתב שלבסוף בעת שנתן הקב"ה למשה רבינו את הלוחות השניות, חקקן עם האותיות הראשונות שפרחו באוויר ויצאו מהלוחות הראשונות, כי המה נתקדשו במעמד הנורא של מתן התורה, ורצה הקב"ה להכניס את הקדושה העצומה של המעמד הנורא ההיא גם בלוחות השניות.

ויתכן לומר שלזה התכוון הכתוב בכפילתו, כי בפעם הראשונה כשציווה על נתינת הלוחות בתוך הארון וכתוב (פסוק טז) **'ונתת אל הארן את העדת אשר אתן אליך'**, רצה לומר על הני אותיות קדושות שעתידים לפרוח מהלוחות הראשונות ולהיכנס בלוחות השניות, וכשהוכפל הציווי בפעם השנית וכאמור (פסוק כא) **'ואל הארון תתן את העדת אשר אתן אליך'**, התכוון בפשיטות על עצם הלוחות השניות שיתן הקב"ה למשה רבינו לאחר מעשה העגל, שזה יהיה תמיד בתוך הארון.